

注 释 世 界 语 读 物

卡 尔

KARLO

中 国 世 界 语 出 版 社

Edmond Privat

Karlo

klarigita de Ilin

ĈINA ESPERANTO-ELDONEJO

卡 尔

中国世界语出版社出版
涿县辛庄印刷厂印刷
新华书店北京发行所发行
1980年（32开）第一版
1985年（32开）第三版
编号：9278·18
定价：0.45元

ENHAVO

1. La familio	1
2. La hejmo	3
3. La servistino	5
4. Dimanĉo	7
5. Lernado	8
6. La ideoj de Karlo	10
7. La sonĝo de Karlo	12
8. La liceo	14
9. Ekzameno	16
10. Liceano	18
1. Latina leciono	20
2. La amiko	23
3. Sur la rivero	25
4. La profesoro de historio	26
5. En la preĝejo	29

16.	La sekreto de Karlo	31
17.	Ĉagrenoj	33
18.	Studento kaj poeto	35
19.	Alico	37
20.	Kuracisto	39

1. LA FAMILIO

brat/urchiu

小气 (小气)

Kiam naskiĝis Karlo, rozkolora kaj sana bubeto, liaj gepatroj estis ankoraŭ tre junaj. Ilia unua infano li estis. Lia apero en tiu ĉi mondo kaŭzis grandegan ĝojon en la tuta familio. Filo! Vera vivanta knabeto! La junaj gesinjoroj Davis estis tre fieraj pri Karlo kaj ĝuis internan kaj trankvilan plezuron.

be proud of

too -- to

quiet, calm, docile

Sed la patro de s-ro Davis estis tro ĝoja por esti kvieta.¹ Avo li estis nun; li tute forgesis, ke tio lin iom maljunigas, kaj li kontraŭe sentis en si infanan gajecon.

Dum du tagoj² post la naskiĝo de Karlo, li ne povis labori en sia oficejo. Li kuradis de sia domo al la domo de sia filo, kaj de tie revenadis al sia domo; li promenadis tra la stratoj de la urbeto, eniris en ĉiajn magazenojn por aĉeti objektojn tute senutilajn; al ĉiu almozpetanto³ li donis multajn mone-rojn. Oni povis facile vidi, ke li estas kontenta. alms 362

La gepatroj de sinjorino Davis estis jam tre maljunaj. Ili loĝis en granda urbo, kaj oni telegrafe⁴ anoncis al ili la naskiĝon de ilia nepo. Por ili ne la unua⁵ li estis. Ilia filino Margareto, la feliĉa patrino de Karlo, estis ilia sepa infano. Jam du el ŝiaj fratinoj kaj tri el ŝiaj fratoj estis edziĝintaj

¹tro ĝoja por esti kvieta 过于高兴, 高兴得安静不下来。

²dum 是前置词。dum du tagoj 整整两天。

³almozpetanto 是 almoz-peti 变来的分词名词, 请求布施者, 乞丐。

⁴telegrafe 是名词副词, 意为以电报通知。

⁵unua 后省去了 nepo。

magazeno → magazine 杂志, 书店 shop

1

magazino → √ gazeto

kaj eĉ havis infanojn, kiam fraŭlino Margareto renkontis la junan s-ron Davis, kun kiu ŝi baldaŭ fianĉiĝis⁶ kaj tre baldaŭ poste edziniĝis. Fraŭlino Margareto estis tre beleta junulino kaj tre dolĉa. Pro tio ĉiuj gefratoj multe amis ŝin, kaj ŝiaj gepatroj ricevis grandan ĉagrenon, kiam ŝi devis forveturi kun sia juna edzo.

En la baptotago⁷ de Karlo preskaŭ la tuta familio de sinjorino Davis ĉeestis, kaj ankaŭ la patro kaj la juna frato de sinjoro Davis. Oni nomis la knabon Karlo Teodoro, por kontentigi lian patran avon, s-ron Karlo Davis kaj lian patrinan avon, s-ron Teodoro Renberg. Kompreneble oni ne povis elekti alian baptopatron⁸, ol lian patran avon. La baptopatrino estis la plej maljuna fratino de sinjorino Davis.

Dum la pastro malsekigis lian beletan kapeton⁹ kun kreskantaj blondaj haroj, sinjoreto Karlo Teodoro ŝajnis gaje rideti kaj, subite palpante siajn malsekajn harojn per siaj manetoj, li faris al la ĉeestantoj en la preĝejo laŭtan, sed nekompreneblan paroladon, kiu preskaŭ rompis la seriozecon de la ceremonio. Sendube por haltigi lin, lia onklino donis al li pluvegon da kisoj. Kredante¹⁰, ke ili estas gratulesprimoj,

⁶ fianĉiĝi 订婚。

⁷ bapto-tago 洗礼日, 命名日。

⁸ baptopatro 教父。全句的意思是, 除了选祖父当教父以外, 当然不会选别人的。欧洲人一般祖父和外祖父不分, 如有必要分清的时候, 在世界语, 加上 *patra avo* 父系祖父, 即祖父, *patrina avo* 母系祖父, 即外祖父。

⁹ malsekigi lian beletan kapeton 基督教徒在出生以后, 命名时举行的一种礼仪, 又名洗礼。这时在小孩头上洒一点水, 叫洒圣水。

¹⁰ kredante 和 estante 都是分词副词。构成两个副词短语, 作为下一句 *li tre... kisojn* 的状语。这句可改为 ^a*Kiam li kredis ke ili estas gratulesprimoj, kaj estas jam tre modesta, li tre...*

Kaj estante jam tre modesta, li tre malafable akceptis tiujn kisojn. Jam tiam li mirigis multajn personojn.

2. LA HEJMO

Junaj gesinjoroj Davis estis nek riĉaj, nek malriĉaj, kaj havis treege ĉarman hejmon apud la urbeto. Tre simpla dometo, malgranda ĝardeno kun kelkaj arbetoj, jen ilia tuta hejmo, sed ĉio estis tre pura kaj delikata interne kaj ekstere. En la ĉambroj ĉio estis hela, la murpaperoj kaj la meblaro. Ĉie oni povis admiri, kiel orde kaj elegante la delikataj manoj de sinjorino Davis aranĝis ĉiujn aferojn.

La patro de Karlo Teodoro estis ĉefkomizo en filio de la Nacia Banko, kaj li ricevis tre bonan salajron. Ĉar nek li, nek lia edzino multe elspezis, li povis ĉiujare ŝpari sumon por "siaj infanoj".

Efektive Karlo ne ĝuis tre longe la gloron esti¹¹ sola en la nova generacio de la familio. Kiam li estis dujara kaj jam kuradis tre bone tra la tuta domo, li trovis iun tagon bluokulan fratineton en la antikva lulilo, kie li kutimis dormadi antaŭ tre longe . . . kiam li estis malgranda.

Aliaj¹² kredeble estus iĝintaj tre ĵaluzaj, sed Karlo estis grandanima¹³, kaj lia vizaĝo tuj montris larĝan rideton kaj afablan esprimon de protektemo. Petinte la permeson de sia patrino, li kisis dufoje la frunton de sia dormanta fratineto.

¹¹ esti 是动词不定式，在句中作定语，用以修饰前面的名词 gloro.

¹² aliaj 后省去了 knaboj.

¹³ grand-anima 宽容的，气量大的。

Poste, ekaŭdante la laŭtan ridegon de iu nekonata sinjoro kun pinta barbo kaj longa griza surtuto, li forte ofendiĝis¹⁴ kaj tuj eliris el la ĉambro.

Karlo tre multe interesiĝis pri la progresoj de sia fratineto Helenjo. Kiam ankaŭ ŝi povis kurcti tra la domo, li fariĝis ŝia instruanto kaj gvidanto.

Karlo estis tre observema¹⁵ kaj ankaŭ tre entreprenema¹⁶. Li penadis imiti ĉion interesan, kion li vidis aŭ pri kio li aŭdis. Uzante tablon kaj multajn seĝojn, li konstruis grandan ŝipon, kies bela flava kamentubo estis . . . la paperkorbo de lia patro. Por Helenjo li ĉiam aranĝis komfortan sidejon per broditaj kusenoj prenitaj el la salono.

Kiam sinjorino Davis laboris ĉe sia kudromaŝino kaj Karlo ekfajfis kaj bruadis por anonci, ke danĝera ventego minacas la ŝipon, la timigita fratineto ekploris, tremante inter la broditaj kusenoj. Subite ĉio haltis: la kudromaŝino kaj la ŝipo. Helenjo baldaŭ retrankviliĝis sur la genuoj de la patrino, konsolita, ĉu per ŝiaj dolĉaj kisoj, ĉu per la elokventaj klarigoj de Karlo, kiu venigis la ventegon nur por havi la okazon, kuraĝe savi sian fratinon.

Supre en la domo estis longa subtegmenta ĉambro, en kiu kuŝis kestoj, korboj, seĝoj kaj malnovaj objektoj. Estis por Karlo vera paradizo. Kiam li trovis malfermita la pordon de la ŝtuparo, li rapide rampis al la ŝatata ĉambrego. Tie li plezurege ĉirkaŭpromenis, malfermante la kestojn, palpante kaj malordigante ĉiujn objektojn. La ĝojo daŭris ĝis

¹⁴ ofend-igi 感到受辱。

¹⁵ observ-ema 留心观察事物的。

¹⁶ entrepren-ema 有进取心的, 有事业心的。

Kiam lia patrino aŭ la servistino, aŭdinte bruon, venis lin preni kaj rekondukis lin malsupren for de la paradizo.

Por doni al si tute liberan kaj ne embarasitan ŝajnon⁴⁷, li fiere frotis siajn terure nigrajn manojn sur sia belera rozkolora antaŭtuko.

3. LA SERVISTINO

La geavoj de Karlo havis tre longe servistinojn, kiun ĉiuj en la familio multe amis pro ŝiaj fideleco kaj diskreteco. Kiam la juna sinjoro Davis edziĝis, la servistino iris en la novan hejmon por ĉion aranĝi. La juna edzino tiom plaĉis al ŝi, ke ŝi tie restis; kaj post la naskiĝo de Karlo ŝi decidis, ke ŝi neniam foriros.

Anjo estis ŝia nomo. Pintan nazon ŝi havis kaj du malgrandajn grizbluajn okulojn kaj vangojn ĉiam tre ruĝajn, kvazaŭ pomojn de bela aŭtuno. Sian blankan kufon ŝi preskaŭ neniam demetis, sed ofte okazis, ke Karlo fortiris ĝin, por vidi la koloron de ŝiaj haroj. Ĉiufoje li ricevis pro tio vangofrapon kaj tuj poste kison.

En la domo Anjo faris ĉion; ŝi estis kaj kuirstino kaj ĉambristino, sed la domo estis tiel malgranda, ke ŝi facile plenumis siajn taskojn. Sinjorino Davis ŝin ofte helpis kaj faris ĉiujn kudrolaborojn. Anjo sentis en si tre grandan admiron al la juna dommastrino pro ŝia granda delikateco en ĉio; ŝi tiel belete aranĝis la plej malgrandajn detalojn en la kara hejmo.

⁴⁷ ne embarasita ŝajno 表面不受惊扰。

Kelkfoje Karlo ricevis permeson iri frumatene al la legomvendejo kun Anjo. Si portis du grandajn korbojn kaj li malpezan retsakon. Post dek-kvin-minuta marŝado ili alvenis sur la publika placo. Multaj ĉevaloj kaj veturiloj staris apud la trotuaroj. En la mezo de la placo, ĉirkaŭ la monumenta fontano, sidis la gevendistoj kun siaj tabloj kaj korbegoj plenaj je brasikoj, terpomoj, fromaĝoj, fruktoj ĉiuspecaj. Anjo diskutadis kun multaj virinoj kaj fine aĉetis diversajn legomojn kaj grandan pecon da butero. Kelkafoje ŝi metis iom en la retsakon de Karlo. Poste tre rapide ili hejmen reiris. Dum kiam li kuretadis apud Anjo, Karlo pensis, ke ŝiaj korboj forportis kun la legomoj ankaŭ iom daodoro de la vendoplaco.

Kelkafoje Karlo helpis Anjon, meti la telerojn sur la tablon. La forkojn, kulerojn kaj tranĉilojn li ankaŭ alportis, sed neniam glasojn, ĉar Anjo opiniis la aferon tro danĝera.

Iam li rompís tason, ĉar li provis porti tri samtempe. Alkuris Anjo ĉe la bruo . . . “Estas nenio”, ekkriis Karlo, “mi ne vundiĝis.” Anjo lin longe riproĉis, sed Karlo opiniis, ke estus multe pli saĝa, se ŝi irus tuj por preni alian tason.

Kun Karlo, Anjo estis ĉiam gaja kaj ŝercema; sed kun Helenjo, ŝi estis multe pli dolĉa kaj eĉ ŝajnis iom malĝoja, rigardante ŝin. Si prenis ŝin delikate en siajn brakojn kaj movis la kapon penseme. Ĉiuj same ŝajnis melankolie dolĉiĝi apud Helenjo. Si estis tre pala kaj delikata knabineto, kaj la patrino plej atente zorgadis pri ŝi.

Karlo tre amis sian fratineton, sed ne kuraĝis multe ludi kun ŝi, ĉar ŝi ŝajnis tlimi la bruon kaj tre ofte ekploris. Li opiniis, ke la knabinoj estas delikataj estaĵoj, kiuj necesigas multajn zorgojn.

4. DIMANĈO

Dimanĉe matene Karlo restadis longe en sia liteto kaj ĝuis la dolĉajn sonĝojn, kiujn alportas la oraj sunradioj, enirante la ĉambron inter la kurtenoj de la fenestro . . . Subite li ekvidis la dolĉan vizaĝon de sia patrino, alveninta por lin veki. Tre gaja li estis. Laŭte sonoradis la sonoriloj de la preĝejoj, dum lia patrino lin helpis por lia tualetto.

Karlo opiniis, ke la spongoj estas tre malagrablaj objektoj, kiuj metas sapon en liajn okulojn. Li jam ofte konigis tiun impreson al sia patrino, sed ŝi tamen daŭrigis la uzadon de spongoj. Dimanĉe s-ino Davis vestis Karlon per brodita flanel-ĉemizeto, blanka pantalono kaj blua jaketo. Li havis beletajn flavajn ŝuetojn kaj ankaŭ grandan ruĝan ĉapelon, pri kiu li estis tre fiera.

Dimanĉe posttagmeze Karlo promenadis kun sia patro. Li ŝatis iri al la bordo de la rivero por vidi la ŝipojn kaj la fiŝkaptistojn, kiuj estis tre multaj. Estis seriozaj sinjoroj, longbarbaj maljunuloj kaj ankaŭ multaj knaboj. Ĉiu silente sidis sub unu el la arboj ĉe la bordo. Ili paciencie rigardadis la fadenon de sia fiŝkaptilo, malaperantan en la akvo. De tempo al tempo iu levis subite sian kanon kaj malkroĉis de la hoko brilantan fiŝon, malespere baraktantan ĉiuflanken.¹⁸

Antaŭ la vespero s-ro Davis kaj lia fileto reiris hejmen kaj alvenis ĝustatempe por trinki varmegan tason da teo en la salono.

Ofte la avo kaj onklo Jako vizitis ilin dimanĉe, kaj ĉiuj vespermanĝis kune.

¹⁸ malespere baraktantan ĉiuflanken 失望地反复挣扎 ĉiuflanke 表明鱼在反复挣扎, 因此用 -n 表示跳跃的方向。

La onklo Jako kelkafoje alportis sian fonografon, kaj Karlo aŭdis mirigajn kantojn kaj muzikaĵojn. Iam onklo Jako diris ŝerckanteton antaŭ la granda buŝo de la fonografo. La maŝino ripetis la kanton poste kaj eĉ la ridegon de la avo kaj de la patro. Onklo Jako klarigis, ke la fonografo ripetus, kion ajn Karlo dirus antaŭ la maŝino, sed Karlo ne kuraĝis ion diri. Li jam opiniis, ke ofte estas tre saĝe silenti.

Karlo multe ŝatis sidi sur la genuoj de sia avo kaj aŭdi rakontojn pri la infaneco de sia patreto aŭ pri malproksimaj landoj, kiujn la avo vizitis, kiam li estis juna. Li ŝatis aŭdi pri la maro kaj forte deziris ĝin iam vidi.

Kiam estis bela vetero, la tuta familio sidis en la ĝardeneto. La avo prenis sian pipon, ĝin plenigis per tabako kaj ĝin ekbruligis. La patro kaj la onklo fumis nur cigaredojn. Karlo tre malŝatis la tabakfumon, kiu dolorigis liajn okulojn, preskaŭ same kiel la ŝapo el la spongoj. Li ofte demandis sian patron, kial la viroj fumas; kaj la patro ĉiam respondis: "Pro la plezuro." Karlo decidis, ke li trovos pli agrablan plezuron ol fumadi, kiam li estos viro. Sed kiam la avo diris al li, ke ĉiuj maristoj fumas, li ekŝanĝis sian opinion.

5. LERNADO

Karlo jam fariĝis forta knabeto kaj rapide grandiĝadis; sed li ankoraŭ ne eklernis la literojn de la alfabeto. Lia patrino decidis, ke ŝi mem instruos lin en la komenco.

Ciumatene ŝi sidigis lin apud si kaj malfermis grandan libron kun nigraj signoj. Ŝi klarigis al li, ke per tiuj signoj oni skribas, kaj se li bone lernos ilin, li povos baldaŭ legi belegajn

rakontojn en libro. Karlo opiniis, ke la homoj estas vere mallertaj kaj sensencaj: kial ili ne venas mem por diri siajn rakontojn? Estus multe pli simple. Post pripensado li esprimis sian opinion al la patrino.

"Sed, karuleto," ŝi diris, "miloj da personej volas koni la rakontojn. Estus neeble, ke la rakontistoj vizitu ĉiujn. Multaj rakontistoj loĝas tre malproksime, multaj estas mortintaj nun, kaj oni deziras tamen legi nun tion, kion ili skribis."

"Sed kial ili ne parolis en fonografo, kiel onklo Jako? Oni ĉiam povus aŭdi ilin."

La patrino trovis Karlon tom tro diskutema.

"Nu, karega," ŝi diris, kisante lin, "vi devas eklabori."

Sed Karlo profundigis en sia pensado... la strangaj nigraj signoj dancadis en nebulo antaŭ liaj okuloj. Li ripetis: A, B, C, senatente. Kiam lia patrino petis lin montri B, li ne sciis. La literon S li bone rekonis, ĉar ĝi similas serpenton, kaj ankaŭ O kaj C, kiuj similas tutan kaj duonan lunon. Por instrui al li la aliajn literojn, la patrino bezonis multe da semajnoj kaj grandan paciencon. Fine gesinjoroj Davis decidis, ke Karlo iru en lernejon. Ne malproksime de la hejmo loĝis maljuna sinjorino kaj ŝia filino, kiuj ambaŭ instruis infanojn. La lecionoj okazis nur tri matenojn ĉiusemajne, lunde, merkrede kaj vendrede.

Sinjorino Davis mem kondukis Karlon al la lernejo la unuan-fojon. Dum ŝi parolis kun la respektinda estrino, s-ino Linar, Karlo rimarkigis al fraŭlino Linar, ke unu seĝo en la klasĉambro estas rompita, kaj ankaŭ, ke estas deŝegnita yizaĝo sur la muro. Li demandis la fraŭlinon, ĉu tio estas ŝia portreto aŭ tiu de la maljuna virino. La fraŭlino treege ruĝiĝis, kaj komencis eldiri al Karlo longan liston de aferoj, kiujn

li ne povos fari ĉe la lernejo. Kontentigita¹⁹ per tia programo, la knabo ne demandis ŝin pri tio, kion li ja devos fari.

“Mi esperas, ke vi estos bona kaj ĝentila,” diris lia patrino adiaŭkisante lin.

“Ho, jes, patrineto, la juna sinjorino jam rakontis al mi ĉiujn amuzajn aferojn, kiujn oni faras tie ĉi.”

Kiam la unua leciono estis komencita, Karlo havis tre baldaŭ slajn manojn tute makulitaj je inko. Laŭ sia kutimo li viŝis ilin per sia rozkolora antaŭtuketo. Beleta knabineto, kiu sidis apud li, multe ridis kaj moke rigardis lin. Pro tio Karlo opiniis, ke li certe pli amas sian fratinon Helenjon, ol ŝin.

6. LA IDEOJ DE KARLO

Karlo estis tre pensema knabeto kaj jam havis precizajn ideojn pri multaj aferoj. Dum aliaj infanoj malfacile komprenis geografion, li tre bone prezentis al si la formon de la mondo: Post la montoj estas maroj, teroj kaj denove montoj ĝis la du ekstremoj de la mondo. Tie sendube estas muro aŭ barilo, kiel sur iu ponto, por malhelpi, ke la personoj falu en abismon.

Karlo forte deziris iri lam al unu el tiuj ekstremoj de la mondo. Certe estus strange vidi nenion plu antaŭen; nur la

¹⁹ kontentigita 是被动式动词分词形容词组成 kontentigita per tia programo 这个分词形容词短语是修饰名词 knabo, 变为主从复合句也可以写成: Post kiam la knabo estis kontentigita per tia programo, li ne demandis ŝin pri tio, kion li ja devos fari.

bluan ĉielon supre, kaj sub ĝi . . . nention. Li tre miris, kien falus iu homo, kiu estus forsaltinta de la mondo. Se li posedus aeroplanon de la riĉa sinjoro, kiun konas lia patro, li povus flugi malsupren sub la mondon kaj reveni supren ĉe la alia flanko. Li deziris scii, kia estas la subaĵo de la mondo.

Karlo demandis sian patron pri tio. S-ro Davis estis tre amuzata per la ideoj de Karlo kaj klarigis al li, ke la mondo estas kvazaŭ grandega orango, rondofluganta ĉirkaŭ la suno, kiu ankaŭ estas tre granda globo. Ĉiuj steloj kaj la luno ankaŭ estas globoj. La patreto²⁰ klarigis al Karlo, ke la homoj vivas sur la tuta terglobo. Sed Karlo ne povis kredi tion kaj pensis, ke certe lia patro eraras. Kiel la homoj povus stari sub la globo? Estus necese, ke ili pendigu sin al tero per siaj manoj. Sendube multaj falus. Li ne povis kredi, ke homoj vivas tie.

Tiu demando lin multe okupis, kaj li ŝajnis pripensadi dum la tuta tagmanĝo post la respondo de sia patro. Lia patrino promesis, ke, kiam li scios bone legi, ŝi aĉetos por li ilustritan libron pri tiuj aferoj.

Karlo havis grandan admiron al ĉiuj metiistoj, al ĉiuj manlaboristoj. Kun sia patrino li iam vizitis la paniston kaj vidis fin bakanta panojn. Li vidis la ŝufariston²¹ enpikanta najlojn en la ŝuojn per martelo. Li eĉ vidis ie en la urbeto grandan ĉambron, kie multegaj junulinoj fabrikas ĉapelojn por sinjorinoj. Ili aranĝis rubandojn kaj plumojn sur la ĉapeloj. Pasante preter granda hotelo, li vidis tra malaltaj fenestroj grandan kuirejon, kie multaj viroj kun blanka antaŭtuko kaj

²⁰ patreto. 接尾字 -et 表示小, 也表示爱, 这里表示亲昵的意思。

²¹ ŝu-faristo 制鞋匠。

ĉapo, movis pladojn kaj kaserolojn kun granda bruoj. Odoro de rostaĵoj alvenis al la nazeto de Karlo.

En la stratoj ĉiuj ŝajnis rapidi: knabo puŝis veturileton ŝargitan per pakajoj; du leterportistoj saltis sur la tramveturilon; maljuna lama viro kriante vendadis ĵurnalojn. S-ino Davis klarigis al sia filo, ke ĉiuj homoj laboras por gajni monon kaj aĉeti siajn vestojn kaj nutraĵojn kaj tiujn por sia familio.

Ankaŭ tio multe pensigis Karlon. "Kion faras patreto?" li demandis. La patrino kondukis lin al la oficejo de sia edzo; kaj li vidis sian patron skribantan en granda librego ĉe alta tablo. Karlo opiniis, ke lia patro havas tre enuigan profesion, kaj li decidis, ke li mem preferos fariĝi kuiristo en hotelo aŭ veturigisto.

7. LA SONGO DE KARLO

Post la interparolo kun sia patro pri la formo de la tero, Karlo pripensis ankoraŭ tre ofte dum la tago. Strangan songon li havis la sekvantan nokton. Li songis, ke s-ro de Lavel, la riĉa amiko de lia patro, lin invitis por kunvojaĝado en sia aeroplano.

Ili aĉetis grandan keston da biskvitoj, kaj metinte ĝin sur la aeroplanon, ili sidiĝis kaj ekflugis for. Ili devis transiri altajn montojn. La aeroplano flugadis tre rapide kaj trapasis grizajn nubojn. Estis malseke kaj malvarme. Karlo sin premis proksime al sia gvidanto, dum ili pasis super akraj montpintoj kaj teruraj rokoj.